

Børn, der vokser op i fattigdom, klarer sig dårligere som voksne, bidrager sandsynligvis mindre til fællesskassen og koster staten mere i sociale ydelser på sigt.

RENÉ SKAU BJÖRNSSON, Brabrand, formand for Børnesagens Fællesråd

KRONIK

Myter om børnefattigdom

Af René Skau Björnsson

formand for Børnesagens Fællesråd

KRONIK: 37-årige Camilla og hendes to teenagedøtre bor på 7. måned på en campingplads i Midtjylland.

Camilla røg fra sygedagpenge til kontanthjælp og kunne ikke betale for el, vand, varme og husleje. Familien blev smidt ud af deres lejlighed. De får 'overlevelsespakker' (konserves) fra en lokal varmestue.

Børnefattigdom i Danmark er omgivet af myter. Her er 10 af dem:

Myte 1

»Der er ikke børnefattigdom i Danmark. Rigtig børnefattigdom findes kun i Afrika«.

Selv om der er mere ekstrem fattigdom i Afrika, er der stadig børn i Danmark, der oplever mangel på næringsrig mad.

Der er mange børn i Danmark, der lever i sundhedsskadelige boliger i utrygge boligområder. Der er mange børn, der har en lavere forventet statistisk levealder end gennemsnittet. Og der er mange børn, der aldrig får en uddannelse.

Myte 2

»Børn kan ikke være fattige, når de har mobiltelefoner og computere«.

Børn i fattige familier har mobiltelefon, men typisk ikke det tidsvarende elektroniske udstyr, som er almindeligt for andre børn. En opdateret PC kan muligvis ikke betragtes som en basal fornødenhed, men er en forudsætning for at deltage i skolearbejdet.

Myte 3

»Gratis ydelser er det samme som at smide penge væk til familier og børn, som ikke har brug for dem«.

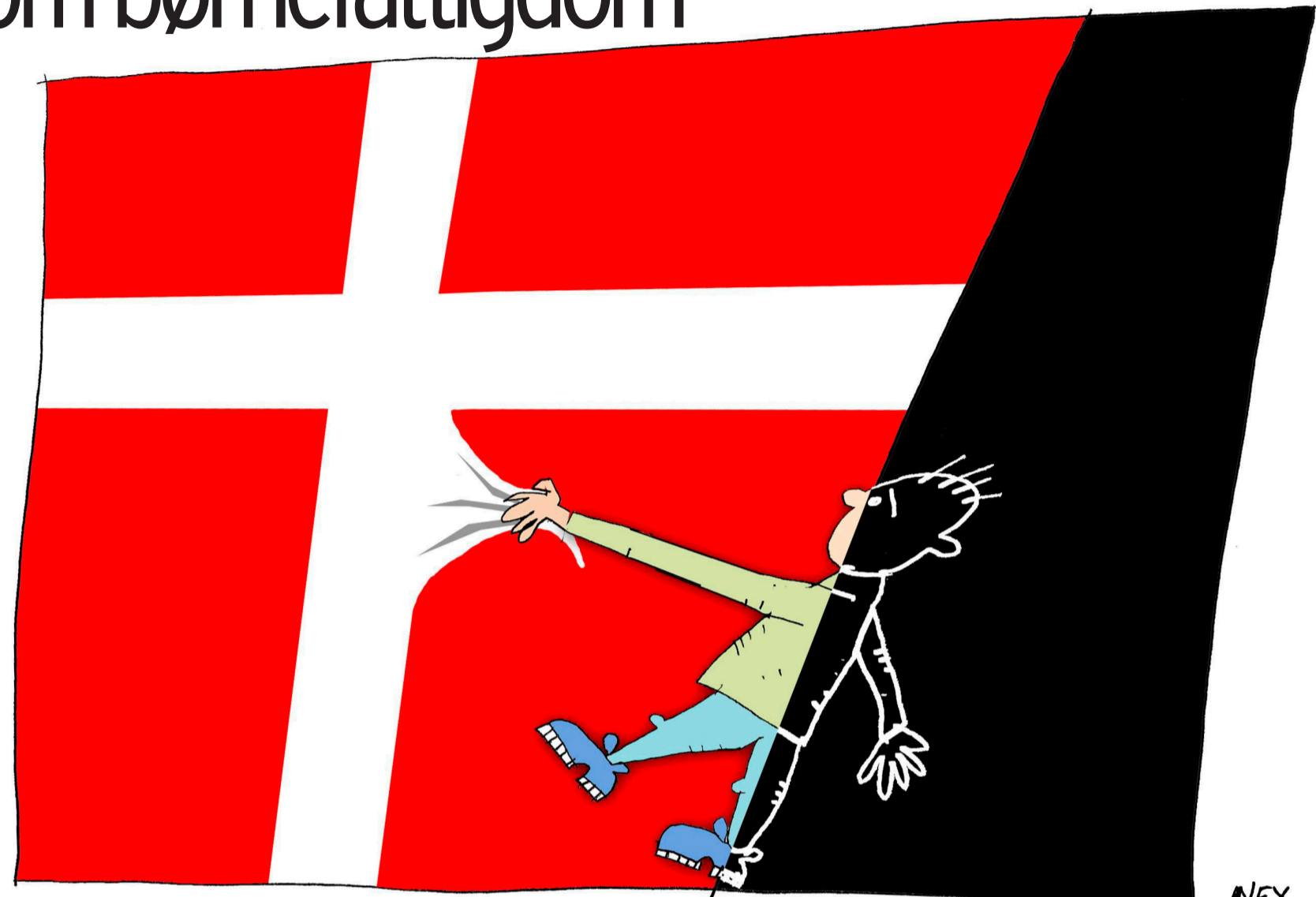
Forkert. Gratis adgang til ydelser som sundhed, uddannelse, fritidsinteresser og kulturelle aktiviteter er den bedste og mest effektive måde at fremme udsatte børns forhold på.

Gratis ydelser sender det signal, at samfundet sætter pris på alle børn og støtter forældre i deres rolle som opdragere. Det er også en måde at fremme større social solidaritet og samhørighed på.

Myte 4

»Uddannelsen er vejen ud af fattigdom«.

God uddannelse er en af nøglerne til at bryde den fattigdom, der går igen fra generation til generation. Særligt er tidlig læring kritisk

i forhold til børns kognitive udvikling og derfor til deres senere mulighed for at få en god uddannelse.

For at få udbytte af skoleundervisningen, har børn brug for et trygt hjem med ro til at læse lektier og adgang til studiemateriale, inklusive en tidssvarende PC.

Myte 5

»Vi har ikke råd til at bekæmpe børnefattigdom – i hvert fald ikke før den økonomiske krise er overstået«.

Antallet af børn, der oplevede fattigdom og social eksklusion var allerede et problem i Danmark, før den nuværende recession satte ind. Så bare at vente på bedre tider, er ingen løsning. Det, der er vigtigt, er politisk at prioritere en reduktion i antallet af fattige børn.

At investere i børns levevilkår i nutiden, er også en investering i fremtiden. Børn, der vokser op i fattigdom, klarer sig dårligere som voksne, bidrager sandsynligvis mindre til fællesskassen og koster staten mere i sociale ydelser på sigt.

Når man tager den aldrende danske befolkning i betragtning, forekommer det endog endnu vigtigere, at alle yngre aktivt bliver i stand til at nå deres fulde potentiale og bidrage til fremtiden.

Myte 6

»De sociale ydelser er for høje«.

Hvis de sociale ydelser er for høje, hvorfor er der så officielt 10.700 børn i Danmark, der lever under fattigdomsgrænsen? Familierne må ofte vælge at prioritere mellem tøj, mad og husleje – der er meget lidt eller intet til overs til andet eller til en krisituation.

Derfor er gæld et væsentligt problem for mange familier. Kontanthjælpen er ikke i sig selv en fattigdomsydelse, men den bliver det, hvis du skal leve for kontanthjælp i tre eller fem år.

Myte 7

»Det er familiernes egen skyld, at de er fattige. Uansvarlige forældre er hovedårsagen til børnefattigdom«.

Der er ingen, der ønsker at være fattige – det er ikke en livsstil, som man vælger.

Børnefattigdom har mange rødder, og ofte er forældrene selv vokset op under omstændigheder, som har hæmmet deres muligheder for at udvikle deres potentialer.

De fleste fattige forældre gør deres bedste og strækker sig vidt for at beskytte deres børn mod fattigdom. Deres fattigdom er primært resultatet af strukturelle faktorer som ulige adgang til rettig-

heder, ressourcer og tilbud – for eksempel tilstrækkelig indkomst, lønnet arbejde og billige boliger.

Myte 8

»De fleste fattige forældre er dovne og gider ikke arbejde«.

For de fleste forældre er det modsatte tilfældet. Problemet er ikke dovenskab, men lave lønninger og usikre ansættelsesforhold. Det er ikke alle jobs, der kan tilbyde tilstrækkelig indkomst til at holde familien over fattigdomsgrænsen.

Nogle forældre jonglerer med to lavtlønsjob blot for at få enderne til at mødes. Og endnu vigtigere: Ikke alle forældre er i stand til at arbejde, måske pga. sygdom eller handicap.

Myte 9

»Børn kan ikke være fattige, når de får mad hver dag«.

Børn i fattige familier får mad hver dag, men typisk er det ikke sund og næringsrig kost. Frisk frugt, grøntsager og proteiner af høj kvalitet er muligvis ikke en basal fornødenhed, men i modsætning til f.eks. billige kulhydrater og transfedtsyrer er en nærende og varieret kost med til at sikre fysisk og psykisk overskud og et godt helbred.

At have en sund madpakke med i skole hver dag har

stor betydning for børnenes indlæring.

Myte 10

»Der er masser af hjælp til rådighed for fattige børnefamilier«.

Priserne på daginstitutioner er stigende, og kommunal støtte til udsatte børnefamilier er beskåret.

Udsatte familier er ofte henvist til diverse organisations uddeling af for eksempel julehjælp. Nogle familier er tilbageholdende med hensyn til at søge den form for hjælp af angst for stigmatisering. Man kan vanskeligt bygge en tilværelse på en flæsketest i julehjælp, og prisreguleringen af de sociale ydelser tager hverken højde for inflation eller lønudvikling.

Der er brug for øjeblikkelig handling for at bekæmpe den børnefattigdom, der stadig skaber ravage i fattige børns liv og får dem til

at halte langt bagefter deres mere velhavende jævnaldrende på næsten alle parametre lige fra sundhed og boligmiljø til uddannelse og job.

René Skau Björnsson er debattør og fhv. folketingsmedlem, bosat i Brabrand.

Han er centerleder for Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet; en selvejende institution under Social- og Integrationsministeriet.

I maj 2013 blev han valgt til formand for Børnesagens Fællesråd.

Børnesagens Fællesråd er et netværk af landsdækkende organisationer; inklusive Mødrehjælpen, Red Barnet og Børns Vilkår. Netværkets værdigrundlag er FN's børnekonvention.

Fakta

Kronikker i Stiften

Har du lyst til at skrive en kronik? Vi modtager meget gerne forslag til kronikker, hvis længde skal være mellem 4500 og 6000 anslag. Vi lægger vægt på, at kronikker giver læserne baggrund, synspunkter, perspektivering og ny viden.

Send din kronik til debat@stiften.dk med lidt data om dig plus navn, titel, adresse og telefonnummer – og et portrætfoto dig selv.